

Kie Teetsee' – Deuteronomium 21:10 – 25:19

Aliyah 2 – Deuteronomium 21:22 – 22:7

De *parshot Kie Teetsee'* ('wanneer u uitgaat') en *Kie Tavo'* ('wanneer u aankomt') vormen een tegengesteld paar. Dit geldt ook voor de tweede *aliyot*. In de huidige *aliyah* gaat het over **dood en verlies**. Het gaat namelijk over de doodstraf door middel van ophanging, het terugbrengen van verloren goederen en het niet mogen nemen van de moedervogel tegelijk met de jongen waar zij op zit. In de tweede *aliyah* van *Kie Tavo'* gaat het daarentegen over het **oogsten** in het Beloofde Land. Het gaat daar specifiek over het geven van de tienden aan de armen en het proclameren daarvan in Jeruzalem. Daarbij wordt ook de **zegen** geproclameerd dat het Beloofde Land zal vloeien van melk en honing.

De huidige *aliyah* geeft noodzakelijke geboden om überhaupt tot de zegen van de tweede *aliyah* van *Kie Tavo'* te kunnen komen. Allereerst dus het gebod over de **doodstraf** door middel van **ophanging**. Er waren volgens de Thora verschillende methoden om de doodstraf te voltrekken, zoals ophanging, steniging en verbranding. De aard van het misdrijf bepaalde welke methode gebruikt moest worden.

De doodstraf lijkt op het eerste oog in tegenspraak te zijn met de waardigheid van het leven, maar als je beter gaat kijken dan is dit juist niet zo. De doodstraf onderstreept juist de **waardigheid van het leven**. Zo moest er een leven voor een leven gegeven worden. Men kwam er niet zomaar mee weg, als men het leven van een ander nam. Daarvoor moest men met het eigen leven betalen. Ook andere overtredingen werden zeer serieus genomen door de doodstraf daarvoor te voltrekken. Dit laat zien hoe belangrijk de keuzes van de Israëlieten geacht werden en dat er niet lichtvaardig met misdrijven omgegaan werd. Het leven en de regels van God werden daarvoor te hoog gewaardeerd.

In de huidige *aliyah* wordt geboden dat een gehangene **voor zonsondergang begraven** moest worden. Ook dit laat het diepe respect voor het leven zien. Waar andere volken gehangenen soms dagen of wekenlang lieten hangen, als afschrikwekkend voorbeeld, daar moesten de Israëlieten gehangenen dezelfde dag nog begraven.

Hier wordt ook een reden bij gegeven, die op twee manieren vertaald kan worden: 'een gehangene is **vervloekt door God**' of 'een gehangene is een **vervloeking van God**'. De laatste vertaling laat zien dat een gehangene eigenlijk afbreuk doet aan Gods Naam. De Joode geleerde *Rashi* haalt hierbij de Babylonische Talmud *Sanhedrin* 46b aan. Daarin wordt gesteld dat deze zaak vergelijkbaar is met een eeneiige tweeling. Eén van de twee werd koning. De ander werd opgepakt voor een roofoverval en opgehangen. Iedereen die de broer van de koning zag hangen, zei: 'de koning is opgehangen!' Daarom liet de koning hem verwijderen en begraven. Dit is van toepassing op alle mensen, omdat wij naar het beeld van God de Koning zijn geschapen. Een gehangene doet afbreuk aan het **beeld van God**. Daarom moest deze dezelfde dag nog begraven worden.

Bijzonder is dat deze vergelijking in het bijzonder opgaat met betrekking tot **Yeshua**. Hij was **God in mensengedaante** en Hij werd gehangen aan het kruis. De Zoon van God werd opgehangen en dit was in mensenoog een vervloeking van God Zelf. Ook Yeshua werd daarom **vóór zonsondergang** van het kruis gehaald en begraven.

De eerste vertaling 'een gehangene is vervloekt door God' wordt door Paulus weer opgepakt in Galaten 3:13:

*Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door **voor ons een vloek te worden**, want er staat geschreven: Vervloekt is ieder die aan een hout hangt.*

Yeshua werd aan het kruis dus letterlijk tot een vervloekte. Hierdoor kon Hij de vloek van de wet voor ons dragen. Alle **vervloeking van de wet** zijn voor ons weggenomen, als we geloven dat Yeshua dit ook voor ons deed. En er staan nogal wat vervloeking in de wet. Ieder die zich niet aan de wet houdt zal honger lijden, ziek worden, achtervolgd worden, radeloos worden en gedood worden. En in Jakobus 2:10 staat geschreven dat als je op één punt de wet overtreedt, dat je dan alle geboden hebt overtreden. Dit betekent dat alle vloeken over ons zouden moeten komen. Yeshua draagt deze allemaal voor ons weg, zodat er zegen kon komen in plaats van vloek.

Mocht je dus worstelen in je leven met financiële problemen, ziektes, angsten en andere vloeken, dan mag je **pleiten** op Galaten 3:13. Je mag in geloof uitspreken dat Yeshua deze vloeken al voor jou gedragen heeft en dat je daar geen deel meer aan hoeft te hebben. Zolang we niet heel bewust in rebellie tegen Gods bedoelingen ingaan, mogen we erop vertrouwen dat Yeshua alle vloeken voor ons gedragen heeft. We mogen deze een halt toeroepen, op grond van het verlossingswerk van Yeshua.

Dan over de **verloren goederen**. Wanneer je een verloren voorwerp of zelfs dier aantreft, dan mag je dit niet negeren. Je hebt de plicht om in zo'n geval het voorwerp of dier naar de eigenaar terug te brengen. Als de eigenaar ver weg woont of je weet niet wie de eigenaar is, dan moet je het in je eigen huis nemen, totdat diegene het op komt halen. Natuurlijk kunnen hier allerlei vragen bij gesteld worden. Wat als de eigenaar zo slordig met zijn spullen omgaat, dat hij dag in dag uit dingen kwijtraakt? Hoe lang moet je een dier of voorwerp bij je houden, als de eigenaar niet op komt dagen? Wat als je een dier helemaal niet kunt bekostigen of herbergen in je huis? Etc. Maar de *bottom line* is dat je goed moet zorgen voor de spullen van anderen, wanneer ze verloren zijn geraakt.

Concreet worden we dus opgeroepen om onze **ogen open** te houden en met onze naasten mee te denken. Stel dat je iemands autolampen ziet branden, terwijl er niemand in de auto zit, bel dan even aan. Als iemands sleutels nog in de voordeur hangen, terwijl de deur dicht is, check even of dat de bedoeling is. Als iemand het moeilijk heeft met een te zware boodschappentas, help dan even... Zo staat er in vers 4 ook dat je de os of ezel van je naaste overeind moet helpen, als deze **onder zijn last bezwaken** is. Er staat bij dat je dit moet doen '**met hem**'. Je helpt je naaste dus om zijn dier weer overeind te krijgen. Dit gaat misbruik tegen. Jouw buurman kan niet zeggen: 'Zie je, mijn ezel zakt door zijn hoeven. Nu is het jouw taak om hem overeind te helpen. Ik kijk wel toe!'

Bij deze geboden over verloren voorwerpen en gevallen dieren, staat steeds geschreven dat je deze **niet mag negeren**. Hier gaat een algemenere les achter schuil: je mag je ogen niet toesluiten voor het leed van je naaste. Ook niet wanneer jou dit mogelijk nadelige gevolgen bezorgt. In de **Tweede Wereldoorlog** werd dit gebod ineens heel actueel en prangend. Je kon je ogen sluiten voor het leed dat jouw Joodse burens overkwam, maar je kon ook met gevaar voor eigen leven Joodse mensen bij jou laten onderduiken. Wat zou jij doen? Volgens de Thora mag je in zo'n geval het leed niet negeren. En je kunt jezelf er ook niet van af maken met de uitspraak: *'Wir haben es nicht gewusst'*. Je moet oplettend zijn en actief zoeken om het leed van je naaste in te perken.

Waarom wordt er zo nadrukkelijk in de Thora gesproken over de verloren voorwerpen of dieren? Ik denk dat daar iets achter schuilgaat. **Yeshua** kwam namelijk **om het verlorene te zoeken**. Dat heeft Hij gezegd en ook in meerdere gelijkenissen duidelijk gemaakt. Zo vertelde Hij in Lukas 15 de gelijkenissen van het verloren schaap, het verloren muntje en de verloren zoon. En in Lukas 19:10 zegt Yeshua:

Want de Zoon des Mensen is gekomen om te zoeken en te redden dat wat verloren is gegaan.

Meestal wordt deze tekst op mensen toegepast en terecht denk ik. Maar 'dat wat verloren is gegaan' kan ook over **verloren voorwerpen** gaan. Yeshua kwam om **verloren mensen** te redden in de eerste plaats. Maar mogelijk kwam Hij ook om verloren dieren en voorwerpen te redden. Hij heeft in elk geval iets met het verlorene. Hij wil vinden, herstellen en terugbrengen. Het zit in Gods hart dat er geen personen, dieren en zaken verloren raken. Verlorenheid is een vloek. Alles is gemaakt met een bedoeling, een bestemming. En uiteindelijk behoort alles aan de **Eigenaar van het heelal** toe. Yeshua kwam om alles weer onder Zijn beheer terug te brengen.

Dit betekent heel concreet dat als je iets bent kwijtgeraakt, je God daarvoor mag bidden. Hij weet precies waar het is en Hij kan jou dat te binnen brengen. Ik heb het zelf regelmatig meegemaakt dat ik iets kwijt was en het vervolgens door gebed weer terugvond. We hoeven niet te denken: 'ach, dat is zo iets kleins, daarmee moeten we God maar niet vermoeien'. Nee, de Thora schenkt aandacht aan verloren voorwerpen. Ook daarop is God betrokken. Hij wil bij de **grote en kleine dingen** van ons leven betrokken worden. Schaam je niet, God wil graag uitgenodigd worden om jou te helpen. Vanuit Gods perspectief is immers alles klein en alles toch heel belangrijk! De kleinste voorwerpen, gebeurtenissen en daden ontgaan God niet, maar tellen mee bij Hem.

In vers 5 van de huidige *aliyah* wordt een verbod gegeven om kleren van het andere geslacht aan te trekken. **Travestie** is volgens dit vers een gruwel voor God. Hij heeft een bepaalde **orde** gemaakt. Hij heeft mannen als mannen geschapen en vrouwen als vrouwen. Daar dienen we ons aan te houden. De man-vrouw verhouding is namelijk ook een weerspiegeling van wie God Zelf is en hoe Hij zich tot mensen verhoudt.

Verschillende heidense afgoden moedigden travestie juist aan. In heidense rites kleedden mannen zich regelmatig als vrouwen en andersom. Ook vandaag de dag zien

we deze goddeloze krachten duidelijk aan het werk. **Transgender** ideeën worden overal aangemoedigd en zelfs tot standaard verklaard. Kinderen worden aangemoedigd om hun eigen gender in twijfel te trekken. En mensen worden onder druk gezet om zich te laten ombouwen en zich anders te gaan kleden. Dit laat de mate van afval en goddeloosheid zien van onze maatschappij.

Natuurlijk moeten we hierbij zeggen dat er soms pijnlijke situaties zijn, waarbij mensen onzijdig worden geboren of juist eigenschappen van twee verschillende genders vertonen. Dit is enorm pijnlijk voor de betreffende personen en laten we met **pastorale zorg** en aandacht om deze mensen heen staan. Maar de **schrikbarende toename** van deze dingen laat een **afgodische agenda** zien. Het is niet hoe God het bedoeld en gewild heeft. Als mensen zelf bewust kiezen om een ander geslacht aan te nemen, dan wat ze eigenlijk zijn, dan is dat een gruwel in de ogen van God.

Deze *aliyah* sluit af met het **nest waarop een moedervogel zit**. Als je dit tegenkomt, dan mag je niet de moedervogel samen met haar jongen opeten. Een vergelijkbaar verbod is het verbod om een bokje in de melk van zijn moeder te koken. Dit heeft met **respect voor het leven** te maken en met de orde die God daarvoor ingesteld heeft. De moedervogel zit op de jongen om zorg voor hen te dragen. En het bokje wordt door de melk van zijn moeder in leven gehouden. Dit moet gerespecteerd worden.

De moedervogel mag door haar trouwe zorg en bescherming niet de dood vinden. Zij moet vrijgelaten worden. Ook mogen er geen twee generaties tegelijk als voedsel genomen worden. Dit overtreedt de **orde van God**. De verschillende generaties zijn er nu juist om de dood te kunnen overleven. Om door te kunnen leven in het nageslacht. God vraagt respect voor het leven.

Eigenlijk heeft deze hele *aliyah* te maken met **respect voor het leven**. De gehangene moet dezelfde dag begraven worden. Dit toont respect voor het leven van de **mens**. Je moet een verloren schaap of een gevallen ezel redden. Dit toont respect voor het leven van **dieren**. Je mag geen kleding van het andere geslacht dragen. Dit toont respect voor Gods orde en ook voor het leven wat man en vrouw samen voortbrengen. Het toont dus ook respect voor de **kinderen** van de mens. Je mag de moedervogel niet met haar jongen opeten. Dit toont respect voor moederdieren en haar **jonkies**.

Kie Teetsee' is de *parshah* die ons vertelt hoe we uit de slechtheid naar buiten kunnen gaan. *Kie Tavo'* leert ons vervolgens hoe we de goedheid, zegen en beloftes van God kunnen beërven. Respect voor het leven en de orde van God is dus essentieel om uit de slechtheid van de wereld los te komen. Zonder respect voor het leven en Gods orde, kunnen we niet **uit de slechtheid van de wereld** loskomen.

Yeshua kwam om zijn eigen leven neer te leggen om aan Gods rechtvaardige orde te kunnen voldoen en ons tegelijkertijd in het leven te behouden. Zoveel was het leven en ook Gods orde Hem waard, dat Hij zijn **eigen leven daarvoor gaf**. Nu mogen wij leven en ons plekje in Gods orde ontdekken. Wat een wonder!

Wat hebben we nu geleerd?

1. Een gehangene moet vóór zonsondergang begraven worden
2. Een gehangene is vervloekt en vloekt God, omdat hij een beelddrager van Hem is
3. Yeshua werd voor ons tot een vloek, als gehangene aan het kruis
4. Hierdoor treffen de vervloekingen van de Thora ons niet meer
5. Verloren zaken moeten we terugbrengen naar de eigenaar
6. We moeten mensen en dieren in nood helpen
7. We mogen het leed van anderen niet negeren
8. Yeshua kwam het verlorene zoeken, dit gaat over mensen, dieren en voorwerpen
9. We mogen God om hulp vragen als we iets kwijt zijn
10. Voor God tellen ook de kleine dingen mee
11. Alles moet naar God teruggebracht worden, Hij is de Eigenaar van alles
12. Travestie is een gruwel voor God
13. De schrikbarende toename van transgenders is een teken van afgoderij
14. Een moedervogel op het nest moet losgelaten worden
15. Al deze geboden tonen respect voor het leven en de orde van God
16. Deze zijn noodzakelijk om los te komen uit de slechtheid van deze wereld